

Πρὸς τούτοις λειτουργοῦσι τὰ μεγάλα ἐργοστάσια Ἀεριοφωτος καὶ Ἡλεκτρισμοῦ, δι' ὧν φωτίζεται ἡ πόλις καὶ κινοῦνται οἱ τροχιόδρομοι.

Ἐμπόριον.

Ἡ πόλις τῶν Πατρῶν εἶναι κυρίως ἐμπορική, ἕνεκα τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως. Τὸ σπουδαιότερον ἐμπόριον τῶν Πατρῶν εἶναι τὸ τῆς σταφίδος, ἣτις κατέστη καὶ τὸ κυριώτερον προϊόν τῆς Πελοποννήσου. Τὸ πλείστον δὲ τῶν φορτώσεων διὰ τὸ ἐξωτερικὸν διενεργεῖται ἐν τῷ λιμένι Πατρῶν, ἐξαγομένον κατ' ἔτος πλέον τῶν 160 ἑκατομμυρίων Ἐνετικῶν λιτρῶν. Ἐκτὸς τῆς σταφίδος, διὰ τοῦ λιμένος Πατρῶν ἐξάγονται δέρματα, βάλανοι, κωνός, ἔρια, ἐλαίαι, τυρός, ἔλαιον, οἶνος, οἶνοπνεύματα, κίτρα, ποτὰ καὶ πλείστα ἄλλα εἶδη. Ἀλλὰ καὶ τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν Πατρῶν ἀνεπτύχθη τεραστίως, εἰσάγει δὲ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅλα τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς γεωργίας, καὶ διὰ τοῦτο ἡ δυτικὴ Ἑλλάς καὶ τὸ πλείστον τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου, ἐκ Πατρῶν προμηθεύονται σίτον, ζάχαριν, καφέ, θεῖον, γαιάνθρακας, θεϊκὸν χαλκόν, νήματα καὶ ὑφάσματα, ξυλείαν, σίδηρον, καὶ ἐν γένει τὰ εἶδη τῆς πολυτελείας.

Συγκοινωνία.

Ἡ συγκοινωνία τῶν Πατρῶν, ἐντὸς μὲν τῆς πόλεως ἐκτελεῖται διὰ τῶν ἠλεκτρικῶν τροχιοδρόμων, ἀμαξῶν καὶ κάρρων, ἐκτὸς δὲ ταύτης, κατὰ ξηρὰν μὲν διὰ τῶν προρρηθῆισων ὁδῶν καὶ διὰ τοῦ Σ. Π. Α. Π., ὅστις, διασχίζων τὴν πόλιν, συγκοινωνεῖ ταύτην ἀρκτηκοινατολικῶς μὲν μετὰ τοῦ Ἀγίου, Κορίνθου, Ἀθηνῶν καὶ Καλαβρυτων, μεσημβρινῶς δὲ μετὰ τοῦ Πύργου, Κυπαρισσίας, Καλαμῶν, Τριπόλεως κλπ., κατὰ θάλασσαν δὲ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξένων ἀτμοπλοϊκῶν ἐταιριῶν, ἅτινα συγκοινονοῦσι τὰς Πάτρας μετὰ τῆς Εὐρώπης, Ἀμερικῆς, Ἀσίας, Ἀφρικῆς, Αὐστραλίας κλπ.

Ταχυδρομεῖα, Τηλεγραφεῖα, Τηλέφωνα.

Ἐν Πάτραις ὑπάρχει Τηλεγραφεῖον τοῦ τε Δημοσίου καὶ τῆς Ἀγλικῆς Ἐταιρίας, πρὸς δὲ Ταχυδρομεῖον καὶ Τηλεφωνεῖον. Ἡ ἐντὸς τῆς πόλεως διανομὴ τῆς ἀλληλογραφίας ἐνεργεῖται ὑπὸ τακτικῶν ἐμπίσθων διανομέων, ἐκτὸς δὲ ταύτης, δι' ὅλων τῶν προαναφερθέντων μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ δημόδια καταστήματα.

Αἱ Πάτραι εἶναι πρωτεύουσα καὶ ἔδρα Νομαρχίας τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, Ἐπισκοπῆς, Δημαρχίας, Γραφείου τοῦ Νομομηχανικοῦ, Στρατιωτικοῦ Μηχανικοῦ, Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, Οἰκονομικῆς Ἐφορίας, Ταμείου καὶ Ὑποταμείου, Τελωνείου, Καπνεργοστασίου, Ἐφετείου, Πρωτοδικείου, Κακουργιοδικείου, Εἰρηνοδικείων, Παισιματοδικείου, Συντάγματος τοῦ Πεξικοῦ, Στρατολογικοῦ γραφείου, Στρατιωτικοῦ θεραπευτηρίου καὶ φαρμακείου, Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως, Ἀμεμαρχείου καὶ Ὑγειονομείου, Ἐφορίας Ὑλικῶν τοῦ πολέμου, Πυροσβεστικοῦ σώματος, Διευθύνσεως Τηλεγραφεῖου (καὶ τῆς Ἀγγλικῆς Ἐταιρίας), Ταχυδρομείου, Τηλεφωνεῖου καὶ Τηλεφωνικοῦ Κέντρου, Γυμνασίου, Ἑλληνικῶν σχολείων, Ἀρσενείου, Ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτη-